

Maika ar peesuhstifchanu
par patti:
par gadu 1 rub. 60 kap.
pufgadu 85

Maika bes peesuhstifchanaš Riga:
par gadu 1 rub. — kap.
pufgadu 55
3 mehnešči 30

Mahj. w. teel isbohts fest-beenam n p. 10 fastohst.

Mahjas weefis.

Ernst Plates, Mahjas weefa ihpašchneeks un apgahdatajs.

Mahjas weefis isnaht ween reis pa nedetu.

Maika
par fludinafchanu:
par weenas fleijas smaltu
rakstu (Petit)-rindu, jeb
to weetu, ko tahda rinda
eezem, maika 10 kap.

Medalziņa un ekspedizija
Riga,

Ernst Plates bilšču- un
grahmatu- drukatavā pee
Pehtera baņizās.

N° 2.

Sestdeenā 14. Janwar.

1878.

Rahditajs.

Jaunatāhs siņas. Telegrafa siņas.
Selfšemes siņas. No Lohdes muishas: nahwes siņa. No Zefwaines pufes: pahr teatera-Israhdifchanu. No Mas-Salazes: pahr teatera-Israhdifchanu un weefibas wafaru. No Ramfas: pahr tureenās dseedataju beedribu un pahr gohda fwehtkeem. No Zehlabstates: saglu nebušchana, saglu peekeršchana, birgermeistara Scheglowski lunga nopelni. No Dinaburgas: bleišču stiki. No Rešetnes pufes: fleftawiba, fleftawu peekeršchana. No Peterburgas: pametums šhini Turku-Kreemu kara.
Kara-siņas.
Ahršemes siņas. No Italias: jauna ķehnina Humberta I. fwehrestiba, wina trohna runa.
Litumi un nofajizumi. Par eewehrošchanu. Atbildes.
Peeelikumā. Redfihw. weefis. Graudi un seedi.

Jaunatāhs siņas.

No Rigas. Scho fwehtdeenu tai 15tā Janwarī pulstien 3 pehz pufdeenas pilšfehtas wehletaju komiteja notureschoht fawu sehdeschanu, uš kuru wina Latweefchu pilšfehtas wehletajus ušajina, minetā stundā fanahkt Rīg. Latw. beedribas leelā salē, kur komiteja wehletajeem daschas waijadfigas siņas pašneegs. — Rā dširdam, tad tahs pašchas deenas wafarā buhs benefižes-Israhdifchana muhsu alteereem par labu.

No Jelgawas. Jelgawas pilšfehtas weetneeku pulks tai 9tā Janwarī eezehlis: par pilšfehtas galwu — baronu v. Hahn Lindē, par wina weetneeku — birgermeistaru Schmid.

No Pehrnowas. Rā Tehrpatas jauna awise („N. D. 3.“) siņa, tad šhini 1878tā gadā tai 15tā, 16tā un 17tā Jūli tiks Pehrnowā notureta mahju kustonu ištahde, kas buhs faweenota ar linu ištahdi, kur buhs wiš preekšč linu lohpfchanas peederigi rihki un eerohšči ištahditi.

No Konstantinopeles. Rā no tureenās teel siņohs, tad Turzijas waldiba tagad pawifam efoht apjukufe, nesinadama, ko lai fahkohst. Turzijas ahriugu leetu ministeris fajijis: „Mehs eijam, no Anglijas lihdsā rauti, pa zetu, ko mehs nepašhstam un kas muhs, weenalga waj mehs Kreewijas preekščlikumus peenemam jeb waj tohs atraidam, nowedihs pasufchanā. Turzijas walfiba ir beigta.“ Tahdas pašchas dohmas ari iſfajizufchi daschi politikas prateji, ka Anglija ir ta, kas Turzijai beidsamo pohstu peewedufe.

No Afijas. No tureenās kara-lauka atnahkufchas siņas, ka Erseruma atrohdahs lohsti behdigā bušchana, ta wairaf lihdsinajotees leelai flimmizei neta pilšfehtai. Tahdā bušchana jadohma, ka Erseruma wairs ilgi newarehs tureees.

No Taškentes. Preekšč kahda laika siņojam, ka Rihneefchi, kas Rašchgaru bija aplenkufchi, aplenkufchanu atstahja, ta-

pehz ka wiau kara-pulkōs bija iſzehluſchahs breefmgas fehr-gas, no kam tuhktōfcheem saldatu mira. Tagad atnahkufchas siņas, ka Rihneefchu kara-pulki peepeschi atpakat nahkufchi un Rašchgaru ušwarejufchi. Bijufe breefmgā afins-laiſtiſchana. Rašchgaras waldneeks til ko ſpehja iſglahbtees. Winſch uš Ferganes (Kreewijas pawalste Afijā) apgabalū aii-deweēs, tur no Kreewijas palihgu mekledams. Wiſa Rašch-garas walſts ir tagad Rihneefchu rohlās.

Telegrafa siņas.

No Kaſanlikas tai 10tā Janwarī. Generala Gurko uſ-wahreſchana pee Filipopeles ir dauds leelaka un flawenaka iſrahdiſjufehs, neta eefahkumā tika ſiņohs. Generalim Gurko netikai ar kahdu datu, bet ar Suleimana Paſchas weſalu armiju bija jazihnahs, kura no Suleimana Paſchas tika wadita un kurai bija kahdi 40,000 ſaldati. Muhfeji eeguwa 97 leelgabalus.

Tai nakti no 6ta uš 7to Janwarī palkawneeks Iſchanu-tins iſkleedeja 6 batalonu Turku ſaldatus un leelu pulku ap-brukotu Turku un nonehma wineem 20,000 weſumu pro-wiantes un žitas mantas. Tas notika uš zeta, kas wed uš Hermanli. Muhfu pametums bija 4 wirsneeki un 46 ſal-dati. — Gedſihwotaji wiſur aiſbehg, paſchi fawas mahjas nodedſinajufchi un fawu mantu atstahjufchi. — Suleimans aiſbehga.

No Kaſanlikas tai 11tā Janwarī. Generalis Strukows ſiņa, ka winſch tai 8tā Janwarī bes flintes ſchahweena ee-nehmis Adrianopeli. Adrianopeles eedſihwotaji winam ar leelu gawileſchanu pateizahs, ka winſch tohs iſglahbis no Iſcherkeſcheem un Baſchibozukeem, kuri leelā daudsumā bija eeraduſchees Adrianopelē pehz tam, kad Turku kahtigeē kara-pulki bija Adrianopeli atstahjufchi. Kad nu ari teefas iſ Adrianopeles aiſbehgufchas, tad Strukows eezehla pagaidu teefas, kurās iſ tahm daschadahm tautibahm tika lohzekti uſnemti.

Keelſiſtā Nikolajs ir tai 12tā Janwarī nodohmajis Ka-ſanliku atſtaht un uš Adrianopeli aiſdohtees.

No Londones tai 12tā Janwarī. Tur tika atkal notureta ministere ſapulze. Lords Norfote teiza, ka waldibas politika efoht meera politika, kas pee kara negriboht peedalitees. — „Teims“ ſiņa, ka Italija fawus kara-ſugus ſuhtijufe uš Lewanti (Auſtrumū).

Geschiedenes finas.

No Bohdes muishas. Bezam gadam beidsotees us muishigu dufu aigahja zeribas pilns jaunelis, ar augstahm gara dahwanahm apdahwinahs un augstflohlas mahzibas baudijis; fawu dshwes gaitu beidsa Reinhold Kalninsch, stud. philolog. Leipziga, fawu 25to dshwes gadu fajnreedams.

Mihlais nelais, Rigas gimnastjai zauri gahjis un kahdu laiku par aumeisteru buhdams aisdewahs us Lehrpatu studeereht, kur wina wezakais brahlis bija por ahristi studeerejis, kas fawam jaunatam brahlim papreelschu isgahjusham gadam fahkotees no schihs pasauls schlihrees par leelu noscheloschanu wiseem, kas jauna ahristes augstu mahzibu un leelu usihtibu pasina. Reinholds Kalninsch, kahdu laiku Lehrpatu studeerejis, aisdewahs us Leipzigu, kur ar walodu sinatnibahm nopublejahs. Walodu sinatnibas studeeredams winsch ari eewehroja fawu tehnu walodu, neween daschus rakstus un dseefminas laudis laisdams (Mahjas weefa pehrna un aispehrna gada-gahjumä minete raksti un dseijoli nodrukati), bet ari fahkdams Homera Iliadu Latweeschu waloda tulsoht.

Liktens bija zitadi lehmis; wehl nebija fawu mahzibu Leipziga beidsis, kad no schejeenes tika aisajinahs us zitu dshwi wina pasauls.

Naw wahrdu, ar ko apmeerinahs til gruhsti peemelletohs wezakohs, kas ihfa laika diwi zeribas pilnus dehlus saudejuschi. Apmeerinahsana til atrohnama pee La, kas pehz fawas ne-isdibinajamas gudribas nolehmis wineem tahdu breefmu likteni.

No Bestwaines puses. Tani 27ta Dezemberi tika Krauklu-muishes Birau trohdsneeka dshwolli teaters spehlehts kahdam kurlmehnam jaunellim par labu.

Ishahdija trihs lugas, un prohti: „Kurlais Kriechus.“ „Muzeneeks un muzeneeze“ un „Pats fawas mahjas.“ Lai gan teatera ruhme ir leela, tomehr skatitaju bija til dauds, ka ziti ahripus durwim stahweja. Spehlehts tika jauki un mahksligi. Birmaja luga rohlu plaulschinaschana no skatitajeem nemas nestahjabs, bet kur nu wehl, kad muzeneeka luga nahja preefscha. Ja tu, zeenigs lastajabs, buhtu Greetina dseedam dsirdejis, tad gan ar Kraukleneeschu teatera skatitajeem waretu isjaukt: „e kur meisterene, preefsch Kraukleneeschu teatera skatuwes dsimufel!“ Janoschello, ka Greetina ar fawahm dseedaschanas dahwanahm newar leelaka teateri shahdahs; tas pats wispahs ari no ziteem spehlehtajeem buhtu fakams, bet wai tad Kraukleneeschus tapehz lai apskauscham. Daschs skaugis warbuht gan fazihis: „kas no Kraukleneescheem labs war nahkt?“ un tahdeem es ka Nekraukleneeks buhdams usfanzu: „neschello naidu, bet eij un paklauses, tad tu redsesi, ka newis Riga un Beebalga ween, bet ari Kraukleneeschus gruntigs teatera gars mahjo.“ — Wehl skatitajeem par jaukumu israhdija dshwoschas bilbes, preefsch kurahm laikam no ahsemehm drehbes — ka dsird par 80 rubteem eepirkas. Buhtu wehl warejis ko peemineht, bet dsird, ka atkal drihsuna spehlehts, tadeht lai paleel! Ischaldriks.

No Mas-Salazes. Tai 18ta Dez. Mas-Salazes Dhre mahja peedshwojam jautru walaru. Usweda trihs teatera lugas: 1) „Neds pa labo, neds pa kreiso.“ 2) „Istaba ar diwahm gultahm,“ un 3) „Pascha audsinahs.“ — Ar scho usweeschanu

wareja buht meerä. Til pee „Neds pa labo, neds pa kreiso,“ Feliks Ehrghis, filosofijas kandidats, fawu runu par ahristi treeza. Tapat ne-iseizjabs, kad Gerstenbergs, pag. fshlotajabs, dauds reis us publiku muguru greesa. Pee 2. lugas „Deefminsch“ un 3. „Anzis,“ leelu patilfchanu pee publikas ispehnijabs.

Behz tam bij weefigs wakers ar dseedaschanu un danzofchanu. Ka lihahs, drushu ar waru tika dseedahs. „Efschiganu dseefma“ bij leels usnehmums. Bateiziba Dhre fgam par jauku pawadischanu! Bateiziba wiseem jautra walara isgahdatajeem! Kaut atkal drihsuna schahdu walaru dabutum peedshwoht!

Diwi Ruhjeneeschu.

No Ramtas. Schogad 6ta Janwari palika 3 gadi no ta laika, kad Ramtas pagasta tika dseedaschanas-beedriba zaur muhsu zeenijama Meyendorff leelkunga usajinahschanu dibinata. Pats leelkungs usajinaja Ramtas jaunellus un jaunawas un wisus, kam prahts us tam nefabs nemt dalibu pee dseedaschanas. Sanahja toreis labs pulzinsch jauneku, jaunawu un daschi grunteeki muishä deht ta jauka noluhka, dseedaschanas-beedribu dibinahs. Pascha leelkunga klahsbuchschana sem wina usraudsischanas un aistahweeschanas fastahdijabs beedriba, kura iswehleja no fawa wida grunteeku Biro kungu par dirigentu jeb dseedaschanas wadoni. Pats leelkungs apshlijahs doht klaweres un ruhmi preefsch fapulzes deenahm fawa muishes fshla, ko winsch ari arweenu lihds schim dara, no mihlestibas us faweem apalschneekeem. — Ta tad ari no eefahluma ar dseedaschanu muhsu beedribai gahja it felmigi us preefschu un wareja labus panahkumus publikai rahdiht, daschu reisi puschlodama Deewa kalposchana basniza ar fawu schetrbalsigo dseedaschanu, mas ari reisham pate isrihlodama satumos iseeschanu jeb fawas gabs kahrtigas fapulzes jautri fwinedama. Ari kahdas reises pateizigi buhdami fawam leelkunga ar wina zeen. leelmahti us wina dsimschanas deenahm dseedadami. Ishjuma beedribas gahjeenu peeminejis, kahdu wahrdu fazischu pahs beidsameem gada-swehtkeem. Beedriba fwehtija ar sinamu jautribu fawus fwehtus. Winai netruhka firdi paziladamas dseedaschanas, eewehrojamu un paziladamu runu, lai dsenahs pehz sinatnibahm; jo biblioteka un dseedaschana esohs tee lihdselti, kas zilweku pazeloht us augstaku isglichtochanas shahwolli, pehz kura jazenschahs illatram fewischti, beedribas un kohpa wisai tautai, ja negrib atpakal eet. Beidsohs fawu rakstu fshgdams isfaku fawu un dauds zitu beedru karsto wehlechanohs: Lai Deews dohd, ka ta jautriba, ar ko 6ta Janwari pawadijam, nesustu muhsu beedriba un lai ar faweenoteem spehleem mehsh waretum zenstees ko labu panahkt, Deewam par gohdu, few pascheem par labu un fwehtibu.

Stihpneeka Pawlis.

No Ieschlabstates. „Rig. Itg.“ pasneeds schahdu rakstu: Jaw no kahda laika fahloht Ieschlabstate teel peemelleta no sagteem. Gandrihs ne nedela nepa-eet, kur nedird, ka sagli kahda mahja eelausufchees. Deemschehl muhsu polizejas teefai lohti mas lihdseltu pee rohlas, lai scho nebuchchanu waretu fawaldsinahs, un teescham behdigi isflatitohs Ieschlabstates pilsehta ar drohschibu, ja pilsehtas birgermeistars Scheglowski lungs nesinatu schini leeta polizejai palihga nahkt. Ismanigs un nepeeludami darbigs winsch deen' un nakti wisur fawas azis tur un ta tad winam nereti isdohdabs, nedarbu isjaukt jeb kad nedarbs nodarihts, paschu ne-

darbneeku notwert un teefas taifnahm rohkahm nodohst. Schem wahrdeem par peerahdijumu pastahstisim schahdu notikumu. Preefsch kahdahm deenahm sagti bija nodohmajuschahdu bagatu schihdu kausmani apsaagt. Sagti preefsch tam bija isredsejuschahdu fessdeenahs rihtu, tad nama tehws ar sawejeem bij sinagogah (schihdu basnizah). Deenastameita bija no sagleem dabujuse diwas atflehgahs (muhliserus). Ne tablu no nama stahweja kamanahs, kur sogtahs leetas waretu eelikt. Meita ar dabuto atflehgu atflehdahs kumodi, isnehma kahdus fejschahs pulkstenus, nauda-maku, weenu pazinu papihru u. t. pr. un wina patlaban gribeja istabu astahst, tad birgermeistars Scheglowski lungs is kahda, istaba buhdama drehbju flapja isnahza un isbihjuschahs meitu fanehma zeeti. Ari kamanahs ar braujeju tifa fanemti, kur meita jaw sawas leetas bija eelifuse, lai waretu us wiseem laikeem aibrauft prohjam.

Ro Dinaburgahs. Ra ifgadus, ta ari schogahd, til ko preefsch seema-swehtkeem sawu floblu beidsu un behrus us mahjahm atlaidu un preezigahs swehtkus it jauki un lustigi ar eglites dedsinahjanu un Deewa luhgschanu biju pawadijis, tad tuhdat pehz swehtkeem dewohs us Kreewu-semi prohjam. Gan nu aif Dinaburgahs wehl kahdas 200 werstes aifzeloju un atpakal biju greefees; tad tomehr taifnibu fakohst, nekur man tahdi stiki un niki nenahza preefschah la peemineeta Dinaburgah, lai gan ihju laiku, prohti weenu deenu un nakti ween schah pilsehtah pawadiju. Turpu brauzohst man nemahs ne-isnahza laiks schah uslawetees, tilai jaunah brangah Dinaburgahs jeh skaidrahki fakohst: Peterburgahs stanzija, kahdas 1 1/2 stundas bij jagaida, lihds kamehr pa dselsu-zetu wareja tahlaki dohtees. Scho leelo un skaishto wafahli es nemahs negribu aprahstihki, tas buhtu tihri weltigs darbs, to iftates dabuhpats ar azim redseht, tad winam gadifees us Dinaburgu aibrauft, ko jaw dand Widsemneeki un Kurssemneeki ari labprahst dara. Ra Dinaburgah ir wairah karmantschiku, par to neweens nebrihnofees wis, ja „weza Mahrtina“ lunga stahstus un rakhstus buhs wehra lizis, ko winahsch no schahs pilsehtas jaw ir Mahjahs weefim rakhstijis. Til ko no sawas atpakal zelofchanahs biju Dinaburgah eenahjis, tad ta leela aukstuma deht eegahju tur kahdah wihnuft pee alus glahses fahilditees, bet nebiju jaw wehl 5 minutes fehdejis, tad ari kahds zits weefis ar alus pudeli rohkahs pee man eenahza un man pretim apfehdaht. Te us reisi bij diwi Kreewi ar kahrtim rohkahs pee mums klahst, kas usmudinajah, lai mehsh ar ischem us nandu lihds spehlejam. Wini paschi nu fahla spehleht, kur zits nu tuhli paspehleja, zits ar lihds 10 rub. winneja. Es sinams wina pulka nemahs nemahsijohs, jodrihs ween nomaniju, ka schee wisi bija weeni un tee pascht karmantschiki, kas swefschineekus aplaupah. Bet drihs ween wini ar waru man usmahjahs, lai schem lihds spehlejoht, bet tad to nedariju, tad wini mani isfmeedami, ka man naudas ne-efohst, aifgahja prohjam. Dhtra deenah, tai 29tah Dezemberi, man nu bij daschadahs eepirfchanahs, kas wifs labi isgahja, tilai tabaku pehroht schihds man neganti buhtu peekrahpis, ja zits draugs pee schihda swareem nebuhtu par meistari metees, kur mahs lohzhina gabahnsch bij swarohs eelikt, lai pirzejus war peekrahpt. Redsi, zil gudri un stikoti ir schihdi! Wakarah, kad jaw wisu biju eegahdajees, tad lihds ar saweem draugeem Schneider un Berg ll., kas mani us dselsu-zeta stanziju pawadijah, wehl eegahju kahdah kneipe, kur mehsh

wisi trihs lohpa kahdu stundu uslawejamees, par daschadahm leetahm pahrrunadami. Te wairah weefu nebij, ka weens swefschahs lungs, kas us sofahs fehdeja, diwi dantschu spehle-taji un weens mahjahs fainneeka puika, bet tai azu-mirkli, kad swefschahs lungs peegahja pee bufetes sawu tehriau aifmakfahst, tad kahds noplifis schihds pee mums kambari eenahze, kurwi us rohkahm nesdams, kur mums sawu prezi peedahwajah un kad mehsh neko nepirfahm, tad apgreefdamees aifgahja prohjam. Til ko schihds biju durwim ahrah isgahjis, te ari peemineets lungs peenahzah pee sawas eenemtas weetas, bet mums wiseem par brihnunu wina branga bebra zepure wairah nebij us sofahs, ta bij zita karmantschika nagohs eeflihdejusi. Nu bij mellefchana leela, ari schihdu pehzah gan atweda, bet kas nu dohs zepures galu atrahst; jo schihds fptaudijahs un deewojahs, ka schis zepuri ne-efohst nehmis. Kas tur pehzah isnahze, to nemahku teikt, jo man jaw bij laiks us machinu eet, lai waretu pa dselsu-zetu tahlah brauft un ta mehsh wisi trihs brihnodamees scho kneipi pascha leela nemeera atstahdami aifgahjam prohjam. To nu gan drohschi war tizeht, ka lungs sawu zepuri paspehleja un tahs weera bij jaunah zepure janopehrl, jo sagti jaw nebij pee rohkahs nokehrih un tadeht wisa wina stihdefehchanahs bij gluschki par welti. — Redseht nu, ka eet Dinaburgah! Tadeht mihli lauzeneeki un tauteefchi, kas juhs us pilsehtahm brauzeht, fanemeht sawus peezus prahstus lohpa un turah azis labi wakah, tad pehzah nebuhs jafschelohjahs, je tagad wifas malahs un kakti ir blehschu un gluhnetaju pilni, kas til us to iseer, kad kur kaut ko waretu norahst, Man wehl buhtu ari zits kas no Dinaburgahs ko peemineht, bet tad mans rakhstis pahlistu par dand gasch, tadeht lai schoreis peeteek ar to paschu. Warbuht ka us preefschu wairah rakhstichu. Sbrg.

Ro Reseknes puses. Krohgah fagahjuschahdu wairah kaiminu lohpa un isdsehra daschu glahstis fihwa. Pehz tam eenahzah kahds schihds, kas staigajah lohpus pirkdams, no R. meestina. Schihds wiseem weefim bijis pahstahstams. Wifsch usprahstijis waj ne-efohst lohpi pahrdohdami. Zits teizis, ka ir, zits atkal, ka naw. Tah schihds palizis krohgah gulohst, teikdams, ka tagad wehl laiks, lai paleek lihds rihtam, tad warehs apfkatitees, un schihds sinams, fahla laika pahalis, wehlejees labaki eet guleht un ta tad aifgahjis pee meera. Bet dseh-raji schihdu labi pahstahdami, fina, ka schihdam arweenu dand naudas klahst; farunajahs lohpa, ka wajagohst to kumofu peenem. Rem schihdu nosit un aifnef us upi, pazehrt ledu un eebahsch nabahstinu upi un — tas beigts. Nu nodser behres itin brangahs — wifu deenu no weetas. 900 rublu atrahdufchi pee sawa laupijuma, war dsert! Behres beigufchi, wajagah dalitees; bet fainneeks gribeja sawam puifim tahs pehnahs masal doht, few tah fainneekam to leelako datur nemdams. Puifis zel stihdi un faka: „Es tatschu pirmahs pahpeeri eedemu un man lai masala dala tah jums.“ Tah fahkahs naidsh flepkawibas nodaritaju widu, lihds beidsohst fahla kantees. Puifis gahja pee teefahm un tah tad flepkawibah nahzah gahfma. Ubi tifa zeeti fanemti, un teefahs preefschah westi ari neleegufchees. J. Graubinsch.

Ro Peterburgahs. Ra Kreewu „Peterburgahs awifes“ sino, tad preefsch Turku wangineeku apgehrtchchanahs tilfchohst aifdohti 1 1/2 miltona rublu.

— Muhfu pametums schini Turku-Kreewu karah efohst pahwifam 81,122 fahelwji (trufchee, eewainotee u. t. pr.).

Kara sīnas.

Wīsu pirmā pasneegsim tahs lihds šchim atnahkufšas telegrafa sīnas.

Tai 7tā Janwari no Peterburgas. Rā no Šhipkas pa telegrafu teel sīnohts, tad tai 4tā Janwari gwardijas jahtneeku pulki un generala Karzowa jahtneeku pulki sem generala Skobolewa I. wadišchanas eegahja Filipopelē. Turki, Filipopeles pilskēhtu atstahdami, bija aisdēdšīnajušči Bulgaru bohdes; muhsu kara-pulki eenahkufšči apdsehja uguni.

— Turku Šhipkas armiju sawangojoht muhseju rohkās nahja: 32.000 Turki, 93 leelgabali un 10 karohgi; tee ziti Turki atkahpjahs us Jamboli puši, wīfas preelšch usturas derigas leetas fadēdšīnadami. Serwers- un Namiks-Bašča ir dehl pameera-norunašchanas pee leelfirsta wirswadona nonahkufšči. — Muhfu kara-pulki bes kawefchanahs dohdahs us preelšchu. — Serbi Nīšču eenēdami eeguwa dauds leelgabalus un kara mantas. Muhfu dragoni ispohtijuschi dšelszjelu, kas no Filipopeles wēd us Jamboli (lai Turkeem atkahpšchanahs tīktu kaweta). Tai 3ščā Janwari generalis Strukowš usbruka Tironowas stanžijai; Turki pahrbijuschees aishēga. Wīsi Turku raksti un telegrafa apparats nahja muhsu rohkās. Mums tīkai weens saldatš tīka eewainohts. — Pee Tširpanes Donas kasati eeguwa 200 wesumus, 1000 leelohpus, 300 aunus un pee tam sawangoja 8 Turkus. Mums weens wihšs krita un weens tīka eewainohts.

— Tai 8tā Janwari no Peterburgas. Rā no Kasanlikas pa telegrafu teel sīnohts, tad generalis Skobolews II. no metees eelšch Hermanli pehz tam, kad 40 stundu laikā bija 82 werstes garu zelu nostāigajis un par maso Balkanu pahri gahjis. — Turku waldibas weetneeki Serwers, Namiks, Feriks, Kefnabs, Liwa un Osmans-Bašča tai 5tā Janwari nonahja eelšch Hermanli, kur wini us leelfirsta Nikolaja Nikolajewiščha pawehli tīka gohda pilni fanemti un us Kasanliku aishwaditi. Kasanlikā winus fagaida tai 7tā Janwari

Filipopelē tīka pehz šihwas zihnišchanahs usnemta; muhsu pametums naw leels. Turku armija ir diwi datās dalita un muhseji wineem dēnahs palak. Kahdi 40 batatoni (tabori) Turku dewahs us Dermenderi un tīl pat dauds sem Suleimana-Baščas wadišchanas tai 3ščā Janwari isgahja zaur Filipopelē, us Adrianopelē dohdamees. Tai 4tā Janwari Sliwna tīka eenemta un pehz tam muhseji (kahdi pulki) dewahs us Kornabadu. Suleimans-Bašča aiseedams pawehleja wīsu fadēdšīnāht un ismihžināht. — Tatar-Basardšika ir pawisam islaupita un pusei nodedšīnata. Tee tumā buhdamee žemi ir nopohstīti. Eelšch Sliwnas ir Bulgaru pilskēhtas dala nopohstīta. Filipopelē muhseji no ispohtišchanas pajargaja, to eenēdami, eekam Turki to bija dabujuschi ispohtīht.

— Tahs lihds šchim atnahkufšas telegrafa sīnas pasneeguschi, ari kahdus wahrdus fajisim wispahri par kara-notikumeem šhini jaunā gadā. Kreewu awise „Рѣск. Ив.“ raksta tā: Kad muhsu kara-pulki bija Sofiju un Slatizu eenehmuschi un Turku Šhipkas armiju (32.000) bija sawangojuschi, tad wini isgahjuschā nedekā stipri ween šahka eenaidneekem palak dšīhtees. Muhfu kara-pulki isgahja isleelas un masas Želeres upes apgabala un is Jantras upes eeleijahm, dohdamees Tapolnizas, Lundsčas un Marizas eeleijās.

Generala Gurko preelšchpulki, kas eenaidneeku sīprahs šlanstēs eenehma pee tā nošaukteem „Trajana wahrteem“ un tad nometahs pee šchofejās, kas wēd no Sofijas us Filipopelē, kahdas 18 werstes no Tatar-Basardšikas, lamehr kahds nodatās pulks tureja Somakowu eenemtu; generala Karzowa preelšchpulki stahweja Filipopelē; generala Radezki preelšchpulki pa datai nogahjuschi lihds pilskēhtahm Čski-Sagrai un Tširjanai, gar šchofeju, kas wēd no Sliwnas us Filipopelē, pa datai lihds Tironwai (tur Filipopeles-Adrianopeles dšelszjelsch šaweenojahs ar dšelszjelu, kas wēd us Jamboli) un lihds Hermanli, kas 10 werstes no Tironwas un 65 werstes no Adrianopeles; beidsot generala Delingshausena preelšchpulki nonahkufšči pee Twardizas, Balkana deenwidus palalnes. Tee zaur Šhipkas armijas sawangofchanu atlikufšchee Turku pulki dohdahs zaur Lundsčas un Marizas eeleijahm us Adrianopelē. Eenaidneeki isturahs meerigi un ir weetneekus sūhtijuschi pee muhsu wirskomandēera dehl pameera norunašchanas.

Schee panahkumi ir tee augli no ta isdohmajuma, ko muhsu armijas wirskomandēeris pehz Plewnas eenemšchanas bija fastahdijis preelšch tahiateem kara-darbeem. Pehz šchi isdohmajuma bija wifupirms leelais Balkans no diwahm pufehm eeguhstams, prohti no Etropoles-Sofijas un no Trajanes-Šhipkas pufes. No pirmahs pufes generala Gurko pulkeem, kas zaur 3ščo gwardijas diwīsiju un 9to armijas kara-spehku bija pawairoti, bija jastrahda, un no ohtras pufes generalis Radezki, kuru pulki ari bija pawairoti; generalis Karzowš dewahs us Trajana puši.

Kad generala Gurko kara-pulki tai 19tā Dežemberi par Balkanu bija pahrgahjuschi un usbrukšchanu eesahka, tad generalis Karzowš tai 21mā Dežemberi dabuja to pawehli, lai Turku Šhipkas armijai usbrukhoht. Kad par pirmēem kalneem bija pahrgahjuschi, tad generalis Radezki isfūhtija diwus pulkus, sem generala Skobolewa un firsta Swiatopolt-Mirski wadišchanas, lai pa šahnu zeeem eedami usbrukhoht Turku šlanstehm pee Šhipkas. Tai 25tā Dežemberi, pašchōs seemas-šwehtkōs, šafneedsa, pa šahnu zeeem eedami, kalna galus sīpram šalam šahstoh; firsts Mirski nonahja lihds Selzo un Skobolews lihds Karadschaj; deenu pehz tam wakara pulki nonahja lihds Gusowai, rihta pulki lihds Žmetli; tai 27tā Dežemberi firsts Mirski pirmais šafneedsa Šhipkas šlanstēs un usnehma šihwu zihnišchanohs; zaur to šawu weetu ustu-redams, lihds ohtrā deenā Skobolews atnahja. Tai 28tā Dežemberi generalis Radezki dabuja šinu, ka wina isfūhtiteem kara-pulkeem brangi weizees un pats ap pulkstien 11 preelšch pufdeenas usbruka Turkeem no preelščas; pulkstien pufžel peezōs wīfa Turku armija padewahs, šawus kara-eerohtš hūs nodohdami.

Turku Šhipkas armijai, kā tas wehlaš israhbijahs, bija 32.000 saldatu ar 93 leelgabaleem. Muhfu pametums bija 5.484 kara-wihri, no kureem krituschi 19 wirsneeki un 1103 saldati un 116 wirsneeki un 4246 saldati eewainoti.

Reluhkodami us šihwo seemas laiku muhsu duhšchigee karēiwji nepalika uswaretās šlanstēs, bet dewahs naigi us preelšchu. Generalis Gurko dewahs us Petritšewu, Žhtimanu un Somakowu un dēnaja eenaidneekus; tai 30tā Dežemberi generala Wetaminowa kara-pulki pehz šihwas zihnišchanahs eenehma Somakowu un tai pašchā deenā eenaidneeku sīprahs šlanstēs pee Trajana wahrteem zauri laudami dewahs us

Zatar-Basardschiku. Generalis Karzows eewehrodams, ka Turki pee Balkana deenwidus palalnehm fawas fkanstes pee Kosnijas un Klifuras atstahjoht, to eewehrodams winsch dewahs us Filipopeli, to winsch tai 4ta Janwari eenehma. Beidsiht ari generala Madegski pulki bija ahtri us preekschu dewuschees; tai nakti no 2tra us 3scho Janwari Maslawas dragonu regimente usnehma pahdrohschu isluhlofchanu, Tirnowas faweenofchanas stanziju apluhlodami, un ispohstija dselszela fleepes un telegrafu. Ohtra deena trihs esladrones no schihs paschas regimentes usbruka paschai stanzijai un isdsina tohs tur buhdamohs 300 Turku saldatus un 5000 apbrunotohs Turku eedsihwotajus, pee lam muhsu dragoni eeguwa 6 leelgabalus un weenu dselszela tiftu. Tai 5ta Janwari generala Skobolewa II. preekschpulki fasneedsa Tirnowu un tai 6ta Janwari fasneedsa Hermanli, 65 werstes no Adrianopeles.

Kad nu muhsu kara-pulki wisur til ahtri us preekschu gahja, tad ari muhsjei dauds promiantes un kara mantas eeguwa, jo pahsteigtee Turku saldati un Turku eedsihwotaji nebija ahtruma spehjuschi fawus krahjumus paglabah jeb tahlaki aishwest. Muhsjeem ari tagad tas labums, ka karalauks aishelts ais Balkana kalneem, tur laiks dauds mihtligaks un til breefmigi nefalst un neputina, ka us kalneem.

Turki atsihdami, ka muhsu uswardameem kara-spehkeem newar preti stahtees, fahluschi ar faweem kara-lugeem trauzeht daschas pilsehtas us Krimas pussalas. Tai 30ta Dezemberi wini apschaudija Cipatoriju, 1ma Janwari — Feodosiju un 2tra Janwari — Anapu. (Pahr scho apschaudischanu jaw tilam sinojuschi).

Ari Serbu kara-pulki ir ar faweem kara-darbeem brangus panahlumus fasneeguschu. Wini eenehma Nischas zeetohlni un pehz tam dewahs us Nowo-Basaru, Semnizu un Brischtinu, tas ir us deenwidus wakara pusi, lai waretu eeguh dselszela, kas no Mitrowijas wed us Soloniku. Tee jiti Serbu pulki faweenojahs ar generala Gurko pulkeem un palika pa datai eelsh Sofijas pilsehtas, pa datai usnehmuschi jaunus darbus Sofijas pilsehtas deenwidus puse.

Rumeneeschu tura Widinas pilsehtu eeflehtu. — Ta raksta augfcham mineta Kreemu awise.

— Tahlak par kara-notikumeem runadami waram wehl schahdas telegrafa sinas pasneegt:

Tai 7ta Janwari no Kasanlikas teel sinohts, ka generalis Gurko weenu datu no Turku armijas eedsinis Despotodagas kalnos. Turki pasaudeja 49 leelgabalus un wineem wisu masak 4000 krituschu un wairak neta 3000 tika sawangoti. Turki iskleedeti fahla behgt. Wineem zetsch tagad aishnemt, pa turu wini waretu pa Chaskioju dohtees us Adrianopeli. Keemu kara-pulki, kas ar ihstu waronu garu zihnijusches un 6 deenu laika 150 werstes bija nogahjuschi, tuhliit eenaidneekem usbruka, tillihds ka ar wineem fatilaks. Trihs deenas zihnijahs. Muhsu pametums bija kahdi 500 kareiwju. Muhsjei ne-apstahdamees Turkeem dsenahs palat.

— Kad generalis Skobolewa II. bija Semenli, Tirnowu, Giterli un Hermanli eenehmis un tur saldatu pulkus preeksch apfargaschanas eeligis, tad winsch us wisahm pufehm ishuh-tija kara-pulkus, no kureem weens nonahja tai 6ta Janwari eelsh Mustafas-Paschas pilsehtas.

— Tai 8ta Janwari no Kasanlikas: Generalis Strukows is Mustafas-Paschas sino, ka Adrianopeli ir leelas isbailes,

kas arweenu paleel leelakas. Adrianopeles gubernators un Turku kara-pulki ir is Adrianopeles aishbeguschu, bet eepreekschu pulwera-krahjumus gaisa spehruschu. Bijiis tahds trohlfnis, ka to juhdschu tahlumä warejuschi dsirdeht. Ugungrehti un nelahrtiba iszehlahs Adrianopelē. Peezi Adrianopelneeki, pee daschadahm tautibahm peederebami, nonahja pee generala Strukowa wiau luhgdami, lai us Adrianopeli steidsotees un tur kahrtibu par jaunu eegrohsht.

— Pahr to telegrafa sinas nupat issumä peemineto generala Gurko slaweno kara-panahlumu waram pasneegt tagad jo plachakas sinas. Muhsu armijas wirskomandeeris, leel-firts Nikolajs Nikolajewitschs atshuhjis is Kasanlikas schahdu sinu:

Kad generalis Gurko tai 3scho Janwari weenu datu no Turku armijas bija no Kadikiojas un Miranli aishinis us Dormenderi un tai 4ta Janwari pee Dormenderes Turkeem usbruzis un tai 5ta Janwari atkal pee Belastizas un Karagatschas usbruzis, tad winsch beidsiht Turkus pawisam eedsina Despotodagas kalnos ais Enikiojas un Laslowas. Turki pasaudeja (tas jaw telegrafa sinas peeminehts) 49 leelgabalus un krituschu wineem wisu masak buhs 4000. Sawangoti tika dauds wairak neta 3000. Turki leela fajukschana aishbegga pa maseem zelineem kalnos. Us Adrianopeli wini newar tilt, jo zetsch us tureenu wineem ir no muhsjeem aishnemt.

Generalis Gurko sino, ka schis slawenais kara-panahlums, to trihs deenas zihnidamees panahluschi, japeeschke grafa Schuwalowa stingribai, duhschibai, nepeekusibai un isweizibai, ka ari generala Dandewiles un Krasnowa duhschibai un weiklai isrihlofchanai, un generalis Gurko nesin deesgan wahrdus atrast, ar kureem mineto generalu nopelnus waretu peenahlami flaweht. Zapat winsch lohti usteiz kara-pulku apbrihnojamu pazeeschanohs un duhschigu istureschanohs. Sefchu deenu laika kara-pulki, bes ka meera-deenu buhtu turejuschi, nogahja 150 werstes, pee lam wineem bija pa diwi gruhtahm kalna zela-weetahm pahri ja-eet, prohti Bekareles un Trojanowi-Worota (Drajana wahrtu) zela-weetas. Scho zetu nostagajuschu wini tuhdat dewahs kauschanä un zihnijahs bes atpuhschanahs trihs deenas no weetas, no rihta agruma lihds wehlam wakaram, pa nakti us kaujas-lauka palikdami. Muhsu pametums wehl naw flaidri sinams, bet buhs kahdi 500, starp kureem 5 wirsneeki krituschu, 15 wirsneeki eewainoti un 3 wirsneeki fadausiti, leelgabalu lohdehm garam fkreijoht. Rahjineeki tai 6ta Janwari dewahs stingri us preekschu, eenaidneekus dsenadami, un prohti weena data dewahs no Belastizas us Emizioju, bet ohtra data no Stanimalas dewahs gar Naretschinas upi us preekschu. Swordijas jahneeki tai nakti us 6to Janwari palika eelsh Ischatakas un no rihta tai 6ta Janwari dewahs pa schofesu tahlaki us Chaskioju. Jaw tai 5ta Janwari wini stahjans ar Skobolewa II. jahneekem faweenofchanä. Generala Skobolewa I. jahneeki tika tai 6ta Janwari no Stanimalas suhtiti us Katenliku.

Pahr Adrianopeli runajohht mums japeemin, ka muhsjei efoht Adrianopelē jaw eegahjuschi. Kad plachakas sinas buhs peenahluschas, tad ari faweem lastajeem tahs pasneegsim.

— Tahlaki par kara-notikumeem runajohht mums wehl kahdas sinas japeeleel, lai gan tahs taifni us Kreemu-Turku kara

Redsthwais weests.

(Statees Nr. 1.)

Bander gaspascha runoja no dehla, kurfch winai drihs zaur nahwi tapis atrauts un peemineja to wehl ir pat tagad ar aisgrahbtu mahtes firdi.

„Lai paleek, mamin!“ fauja papus. „Kas sin, waj winfch ar' nebuhtu warbuht beidsot tahds pats wehja grabbellis tapis, la Juris!“

Nu bija Waldrika reisa kaunigi azis us semi nodurt, jo ar Zuri ne-apshmeja it neko zitu, la muhsu draugu Waldriki.

„Bet waj tad juhs, papa, ari sinat, la Juris ir pateescham tahds wehja grabbellis tapis, la juhs dohmajat?“ fajija Fridrike. Schi waizafchana fasilbija muhsu komandantu wairak, nefa ta glahse pilna ar wezo wihnu, kuru winfch nupat istufschojis bija, gribedams fawu newilfchu nosarfchjanu apfleht. Schini prafschjanā wareja wehl jaunibas draudsibu eeraudsiht, kura, la winam rahdijahs, nebija wis wehl pagalam isdifuje. Til jauka prafschjana, kura pahr til jaukahn luhpahm un ar til mihsu, firdi aisgrahbdamu balfi nahja, bija Waldrikim medus, ar kuru winfch tahs ruhktahs sahles wareja par faldahm padariht, un kuras Bander lungs winam leela mehrā dewa baudiht.

Banders stahstija tagad, lai fawu sreedumu waretu peerahdht, un Waldriki la par teefaslungu tai leeta eewehledams, Waldrika pascha dschwesgahjumu no schuhpta lihds pat wina kara-eeschjanai tehwsufemes deht. „Ja schis sehns,“ ta Bander fawu stahstu pamahjidams beidsa, „uniwersitetē buhtu ko labu mahzjees, tad winfch nebuhtu saldatōs gahjis. Nebuhtu winfch par saldatu tapis, tad winfch fehdetu tagad kaut kur par teefas padohmneeku, kara padohmneeku, kanzelejas padohmneeku, pilspadohmneeku jeb zitu tahdu; winam buhtu tagad fawa laba maife un istifschana.“

„Es nesinu waj winfch uniwersitetē ir ar' tschallis bijis; bet to til es sinu, la winfch no laba prahta gahja preefch swehtas leetas upuretees.“

„Ko tu te ar fawu swehto leetu nokulees.“ fauja Bander lungs. „Kur tad te ir tas swehtums, es labpraht gribetu sinah? Franzuschi ir aisdihiti. Nu ja! bet swehta walstiba lihds schim wehl neredseta un nedfirdeta, warbuht la wina ir pee dewineem welneem aigahjufe. Bezahs nodofschanas ir us pagaidu laikeem peepaturetas un jaunās wehl flahst eewestas. Nolahdetohs Anglus laifch ar fawahm prezhem atkal pee mums eefschā, la papreefchu, un nemas par tam nebehda, kad mehs, swehtee Wahzi, par swehteem nabageem paleekam. Beidsama gada turgū gahja wifs atkal it flahbani. Ministerei ehb un dsch atkal, un dara atkal la wineem patihlahs; andeli wini nefaproht; lauj fabrikahm bankroti fpehleht un tad nepalihds neko, wifs ir atkal pa wejam un wehl jo fliktaki. Ja kahda gohdiga dwehsele, kura to leetu labaki faproht, fawu knabli aidara un zitu dschmu grib uswillt — te spunde muhsu gohdigo dwehfeli tuhlin tumschajā kambari eefschā, zet no amata nohfi, pahrklauschina winu un fpihte la ween proht un peeleeek dumpineeku wahrdu! Meiten, es tew faku, zeet klufu, jo no tam tu nefa nefajehdsi!“

No schihis forunas Waldrikis manija, la wezais Bander wehl arween tas pats dschtrais ehrotais zilwels bija, us kura tomehr it nefad un us nefahdu wihfi newareja launotees.

Kad nu schini stihda, starp tehwu un meitu, Waldrikim fawu sreedums bija ja-iffaka, tad muhsu komandants bija til gudrs un isweizigs, la winfch pirms Bander lungam taisnibu dewa, la winfch swehtaja leeta ne-efohht wis alojees un la schi leeta ari wina patifschjanu wis nepelnoht, prohti tamdeht, la pehz kara beigahm winam nebija wis isdewees weetu dabuht. Nu tas klawa wina faprafchjanai par gohdu peerehinahts. Bet tad negribedams pats fewi pasudinahht, wajadseja winam ari fawai aifrunatajai taisnibu doht, prohti par labo firdi, ar kuru Juris par to ta fawuko swehto leetu bija upurejees.

„Es jaw manu gan!“ fauja wezais. „Komandanta lungs ir gudrs, istohp wifseem, pahrgreesch ahbolu dimās dakās un dohd katram par kumofam.“

„Ne, Bander lungs, juhsu Juris maldijahs, ja winfch ir maldijees, tapat la dauds tuhstfōfchi ziti Wahzu wihri, un la par prohwi es pats. Ari es gahju kara deht Wahzijas atfwabinaschanas un atstahju ar' it wifu. Muhsu armijas, to paschi sineet, bija nefpehzigas. Tautai wajadseja kahjas zeltees un few paschai palihdssetees, tamdeht la muhsu armijas mums palihdsseht nefpehja im newareja. Tur tad nu newajadseja rehlnahht, montu un asini upureht deht Wahzijas gohda un muhsu waldineeka trohna glahbschanas. To mehs efam darijuschi. Tagad mehs gribam pateizibu gaidiht. Muhsu labalee walstewihri jaw ari newar burt un pasudufcho paradihfi ar kahdu burwja gudribu tuhlin atkal atpakal atjaukt. Es fawu fohli nenofschelaju wis!“

„Gohds,“ teiza Bander lungs ar dschu pallanifschanohs, „komandanta lungs, gohds jums peederahs, jo tahdu la juhs, es wehl nekur ne-efmu atradis. Wisi fcho karu tilai lahd un noschello, la fawas asinis parwelki ir tezinajuschī — un juhs ween til ne! Bet mums birgereem, semmeekem, kohpmaneeem un fabrikanteem naw wis ihsti patihkami zaurus 9 gadus muhsu naudinu laifht un meera laifds tahdu kara-fpehku ustureht.“

Wina nepasifschana bija jaw pabeigta, pirms winfch to dohmaja. Bander gaspascha, lehni un smalki wehtidama feewa, kura mas runaja un dauds dohmaja, bija pee galda, til ko Waldrika balfi fadschduse, fahlfufe dohmās Waldrika behrna isflatu ar schi pee galda fehdedama komandanta isflatu falihdfinahht — un bija wifu pasinufe. Waldrika ehromohs isflats, kad Bander no wehja grabbelta Zura runaja, wareja to, ko wina dohmaja, tilai apstiprinahht. Domehr no pasifschanas wina neteiza ne ziteem, neds ari Waldrikim ne weena wahrda. La wina mehdsā arweenu dariht. Netweenas feewinas nebija pilsehtina tahdas, warbuht ari wifa pasaulē, kura fawas dohmas ta us mehli notureht waretu, la wina. Wina kahwa wifseem eek un runahht, la til ween kuzam runahht gribejahs; wina klausijahs, falihdsfinaja, un tad no wifa beidsot fawu gala sreedumu nolehma. Wina tamdeht ari sinaja tai namā dauds wairak, nefa wisi ziti un waldbija nemanohht wifu mahjas buhfschjanu bes dauds wahrdeem, pat muhsu ugunigais wezis, winas wihre, kurfch winai wifwairak pallausija, bes la pats no tam ko manitu. Ka Waldrikis flehpahs, tas bija winas brijnumis. To wina gribeja klufu zeesdama isdibinahht.

Bet muhsu Waldrikim nebija us tam nefahda eemeela, fawu

wahrdu flehjt, bet winsch gaidija tikai isdewigu laiku un gribeja familiju pahrsteigt. Kad winu wafara pee tehjas luhdja, winsch ne-atrada bes Fridrikes it neweena istaba. Wina bija nulai no apmekleschanas pahrnakuse un nolika sawu schali. Waldriks peegahja winai klagt.

„Jaunkundse“ winsch fazija, „man wehl peenaklaks jums firsnigi par tam pateikt, ka juhs manu draugu Waldriki tik duhschigi aistahwejat!“

„Komandanta lungs, — juhs winu pasihsteet?“

„Winsch daudsreis no jums dohmaja, bet tomehr ne tik dauds, ka juhs to pelnat.“

„Winsch ir muhsu nama usaudsinahs. Tomehr drufjin nepateizigi ir tas no wina gan darihts, ka winsch nu no mums prohjam buhdams, muhs wehl it nekad naw apmeklejis. Waj winsch labi uswedahs, waj winsch tohp zeenihis?“

„Bahr winu newar fuhdsetees. Neweenam naw tik dauds pahr winu fuhdsetees, ka jums, jaunkundse!“

„Tad winam wajaga labam zilwekam buht, man naw nekass ar winu darams.“

„Bet winsch jaw wehl ir, ka es sinu, juhsu parahdneeks!“

„Winsch man naw neneeka parahda.“

„Bet winsch runaja no zela naudas, kura winam toreis wajadsiga bijuse, kad winsch gribejis armija eestahtees, un kuru wina pehrminderis winam ne-efoht dewis.“

„Es jaw winam to netapinaju, bet dewu.“

„Waj tad winsch jums ir tamdeht masal parahda, tauteete?“

„Bee schi wahrda Fridrike winu it nopeetni usklatija. Winai sahla gairma ausi, un nofarla winu pasihdama.“

„Tas newar buht!“ wina sauja preezigi pahrsteigta.

„Tatschu, mihta Fridrike, kad es juhs ta drihstiu saukt — al! to skaiso „tu“ es nedrihstiu wairs mutē nemt — parahdneeks, grehzieneeks stahw preeksch jums! Beedohdat juhs winam! Ja, kad winsch to buhtu agraki sinajis, ko winsch tagad sin, winsch weenas reisas weeta buhtu jaw tuhstojchu reisu us Herbesheimi atnahjis.“ — Winsch panehma winas rohku un to nobutchoja.

Tai pascha azumirli eeahja Bander gaspascha. Fridrike stedsahs winai preti. Waj juhs sinat, mamir, ka scho komandanta lungu sauz?“

Bander gaspaschas waigs bija ka ar fahrtu farkanumu pahrleets. Wina fozija lehni smeedamahs: „Suri Waldriki!“

„Ka, mamir, juhs to sinajat un zeetat klusu?“ fazija Fridrike, kura no sawas pahrsteigshanas wehl arween bija aigrabhta, un tagad brango, skaiso karewi walstsmundeera ar bijuscho bailigo skoblas puiku salihdsinaja, fazija: „Ja, pateescham, tas winsch ir! Kur tad manas azis jel bija? Te jaw winam wehl ir ta rehte pee kreisahs azs, kuru winsch krihtoht dabuja, kad winsch man weenu bumbeeri dahsa no wisu augstala skobla rahwa. Waj juhs to wehl sinat?“

„Al, ka nu es to lai nesinatu! Waldriks fazija, un butchoja sawai bijuschai, zeenijamai audschu mahtei rohku, luhdja ari winai peedohschanu, ka winsch likumigos pilngados tikdams winus ne weenreis nebija apmeklejis. Winsch apgalwojo, ka tas ne-efoht wis nepateiziba bijuse, jo winsch efoht daudsreis ar zeenidamu pateizibu us scho namu atpakal dohmajis, neds weeglprahtiba neds weenaldisiba — bet winsch pats nesinoht, kas winam galwa gulejis, ka winsch nekad ne-efoht eedrihstejees us Herbesheimi nahkt.“

„Warbuht gan tas pats,“ atbildeja lehni Bander gaspascha,

kas nomiruschogs garus aistur, us teem kautineem winu behdigas zilwejibas atpakal skatitees! Juhs bijat Herbesheimē bahrenis, un ka bahrenis, bes tehwa un mahtes, turklast swe-schineeks. To mehs newarejam nekad no juhsu atminas isdsehst. Nelahdas preezigas behribas peeminas juhs us scho pilsehtu atpakal neslubinaja, kura wairak juhsu skoblas-nela tehwa-pilsehta bija. Tilkibst ka juhs bijat jaunellis, wihs tapusch, juhs jutatees wisu laimigaki nela juhs pee mums buhtu warejuschi buht.“

Waldriks skatijahs afarainahm azim us runataju. „Al, juhs esat wehl arweenu mana zitreiseja, deewbijiga, mihta gudra mahte! Jums ir taisniba. Bet tagad tomehr man Herbesheimē ta patihl, ka es to nemas nebiju zerejis; un es saku, ka tikai mana tagadeja komandanta weeta pee tam palihst, ka schi weetina man te sahlt atkal patikt. Buhtu es jel ahtraki atnahjis! Waj juhs man dohsheet sawa firdi atkal manas audschu dehla teesibas atpakal?“

Bander gaspascha newareja us scho waizajumu atbildeht, jo Bander lungs ahtri eeahja un apsehдахs tuhlin pee tehjas galda. Kad nu Fridrike winam iskaidroja, kas tas par weesi efoht, winsch farahwahs, sneedsa tad no nejausch komandantam sawu rohku preti un tad fazija: „Esat no manim sweiginati, Waldrika lungs! Bijat mas skubelis, un esat man tagad pawisam par gaswu pahraugusch. Waldrika lungs, jeb warbuht Waldrika leelklungs? Waj juhs esat muischneeku kahrtā?“

„Ne!“

„Un ta bante tur knohpu zauruma, waj ta neso nenosihme?“

„Ta nosihme, ka es ar sawu rohki eenaidneeku skansi usnehmu, un tschetras sturmeschanas atfitu atpakal.“

„Apsehdisimees, dserim! Fridrike, apdeeni muhs! Bullu karantant as eeguwat? Ka stahw ar naudas leetahm?“

Waldriks raustija smeedamees plezus, pee tam atbildeam: „Bet mehs negahjam kara eeguschanas pehz, bet tehwasemes deht, ka wina nepaliktu Franzijai par laupijumu.“

„Smuki, smuki! es mihtu tahdas dohmas, un tas ir ar labi, ka ari pee tufschahm kulehm tehwiu ta mihto. Un juhsu tehwa kapitalinsch ir us labahm un drohschahm intresehmu noguldihts?“

Waldriks nofarla un teiza turklast smeedamees: „Es esmu drohschs, winsch man wairs nepasudihis!“

Tik ko bija pilsehtina sinams tapis, kas tas komendantē efoht, tad wina wejee pasibstamee atkal sapulzejahs ap winu. Waldriki luhdja wisas ballēs, pat wisu bagatahajās familijas, un wisas schints ballēs winsch bija wisu labakais lihdsbedris, gohdigs, gudris patihlams stahstitajs, ar mahziteem mahzihts, ar mahstlas draugeem mahstlineeks; winsch sihmeja labi, spehleja it jauki klaweeres, danzoja weegli, un kundses un jaunkundses teiza ka ar weenu muti, ka Waldriks smuks un mihtsch, bet tamdeht ari tohti bihtams jauns zilweks feeweeschu firdim.

Bet tamdeht no Waldrika wajadscha bihtees, to neweena no muhsu jaunellehm newareja pa reisi sawrast; waj winsch zaur sawu gohdbihjigu ustureschanohs tahs breefmas pawairojoh jeb pamasinoht — to winas nebuht newareja nolent.

Schimi gada swehtija Herbesheimē tohs ta nosauktohs gwileshanas- jeb nedsihwa weesa behdu-swehtkus, turfch wijahm bruhthem pilsehtina tohti nemihlige putnis rahdijahs buht. Neweens skaidri nesinaja, kas ar scho ne-isprohtam

weefi par ahki bija. Tikai tizeja, prohti teem bija tahda mahnu-
tiziba, ka tas esoht spohks, kuzsch katurreis pehz 100 gadeem
weenreis us Hermesheimas pilsehtu atmahloht, no pirmahs at-
wentes lihds beidsamai gada deenai sche paleekoht, neweenu behr-
niu ne-aisteekoht, few wairaf bruhdes ismellejotees un tahm
beidssoht kallu rinkl apgreeschoht.

No rihteem atrohn winas ar apgreestu galwu gultà nomi-
rufchas. Bet zaur ko schis' spohks no wiseem ziteem pasau-
les spohkeem isschkirotees, tas esoht, ka winasch nebuldurejo-
tees wis ka ziti gari ap eerasto garu stundu stary 11 un 12
nakti, bet staigajoht gaischa deenà apkahrt un zilweka is'katak,
tapat pehz mohdes gehrbts, ka wisi ziti semes zilweku dehli
wisur aiseijoht un eedraudsejotees. Schim weesim esoht nau-
das papilnam, un tas flittakais esoht, ka winasch, zita bruhdi
ne-atrasdams, pats par prezineeku metotees; nabaga meitinas ap-
buroht, lai tilai pehz tam, kad winasch meitenu galwas un fir-
dis ar sawu mihlestibu sajazis, winahm nakti waretu kallu
apgreest.

Neweens nesinaja pateikt, no kureenas schi teika zehlfeshs.
Mahzitaja basnizas grahmata lasija tilai triju jumprawu wahr-
dus, kuras 1720. gada bija nejauschi nomirufchas. Us lapas
malu tur bijn tilai tee wahedi peesihmeti: „Ar waigu us mu-
guru, ka preefsch 100 gadeem. Deews lai ir wina nabaga
dwechselem scheligs!“ Kaut nu gan schi peesihmeschana bas-
nizas grahmata nekahda peerahdischana nebija, ka tahda leeta
pateescham notifuse, tad tomehr wina peerahdija, ka warbuht
preefsch kahdeem 200 gadeem schahds stikis, schim, 1720ta
gada atgadijumam lihdsigs bija notizis, jo weza basnizas grah-
mata to peerahdija. Schehl, ka wezaku basnizas grahmata
wairs nebija. Winas bija Spanijas mantoschanas kara zaur
uguns-grehtu nosudufchas.

Lai nu buhtu ka buhdams, schi teika wiseem bija pasih-
stama, katriis apgalwoja, ka ta esoht tilai johziga spohku un
wezu bahbu pasozina, un katriis ta dohmaja, bet tomehr gri-
beja sinah, kas no schi stika isnahschsoht, jo nu atwente bija
flah. — Ari wezais pilsehtas mahzitajs, kuru daudsi tilai
tamdeht apmelleja, gribedami wezaja basnizas grahmata to ne-
saprachtamo weetu lasiht, runaja daudreis til ne-isprohtami,
kaut gan winasch zitadi lohti prahstigs lungs bija. Zeb winasch
fazija: „Man nahk brihnumi, waj . . . bet es to tomehr
netizu;“ jeb: „lai Deews pasarga, ka man buhtu atkal tahdas
leetas basnizas grahmata ja-eerasta!“

Bet wisu netizigaki bija jaunee lungi. Pee schahdahm ru-
nahm wini bija bes gala lustigi. Jaunekles ari gan rahdi-
jajs stipras, bet winas tilai par tahdahm rahdijajs. Pasle-
peni ikklatra pateescham ta dohmaja: „Zuhs, jaunee lungi, wa-
reet labi smeetees; no juns tas spohks neprasa neds kalla neds
galwas, bet tas nu ir negehligi, no mums tas teel pagehrehts.“
Schahs teikas pateesibu neweens ta ne-apstiprinaja un neno-
grunteja, ka muhsu wezais pilsehtas mahzitajs. Winasch to
prata ta eegrohsiht, ka wisas kahsas preefsch pirmahs atwen-
tes tika noturetas; un kur nebija zeribas us drihsu appreze-
schanohs, tur tapat bruhde, ka ari bruhdgans nopuhlejajs zil
spehdami un waredami preefsch pirmahs atwentes wisu mih-
lestibu no firds issweest un isslauzih.

Nu jaw ikkatriis warehs few isskaidroht, kahdas breefmas
flaistahs Herbesheimas jaunekles few dohmajajs, kad winas
pat pret sawu gribi jauno komendantu til flaihtu atrada.
Prohti winas baidijajs, ka winas sawu galwinu un prahtu

pee komendanta ne-atstahdu un nedshwais weefis winu kallus
ne-apgreestu. Tamdeht nu winahm war gan winu swehrestibu
peedoht, ar kuru winas apnehmahs pehz pirmahs atwentes ir
engeli, ja winasch no debesim nolaihtohs, wairaf nebuht nemih-
leht, ka zitu krittigu zilweku.

Man nu gan tas naw flaidri sinams, waj Fridrike ari
to paschu bija swehrejuse, ko zitas jaunekles Herbesheimè, bet
tas tilai ir sinams, ka wina pret Waldrike nemas nebija mih-
ligaka, ka pret ziteem, jo wina bija pret ikklatru mihliga.

Komandants nobshwoja scho wasaru Herbesheimè tapat
ka paradihje. Winasch bija, ta fakoh, atkal par familijas
lohzeeli usnemts tapis. Wina behrnibas buhschana fahlahs
sche atkal tapat ka agraki, til ar to staryibu, ka winasch few
tagad daudsi labaki jutahs, ka papreefschu un fauja Bander
lungu un gaspaschu atkal ka papreefschu par tehnu un mahdi.
Bander lungs winu daudreis gruntigi nostrohsteja, (ta fauje
Bander lungs to, kad winasch Waldrikim tikumibu gribeja
mahzih un pee tam wisas sawas firdedohmas iskratija).
Bander gaspascha, kad komandants isgahja, apuhloja arween,
ka winasch bija apgehrbees, ruhpejajs par drahnahm un we-
schu un ja winam kas truhka, tad lika wina to Waldrikim
tuhlin ustajih, — it ka kad winasch buhtu atkal winas
audschu dehs un dewa winam katur mehnesi labatas naudu
preefsch sikhahm isdohschanahm — kaut gan muhsu Waldri-
kis tam preti sishwejajs. Ari stary Fridrike un winu, kaut
gan wini leeli tapuschi un weenu laiku pawisam nepasihstami
bija, eeradahs tomehr atkal winu behrniga fatilschanahs. Wini
ka toreis pakalpoja weens ohtram un ari nereti fastrihdejajs
ka toreis, un stary gohdbihjigo „juhs“ issprahga daudreis ne-
wilschus wezais „tu“, nebuht no mihlestibas un smalkuma,
bet wezais pasihstamais stihdus un pahrmeschanas „tu“.

Seewas un meitas Herbesheimè pluststeja gan ka ne ka par
komandanta buhschana Banderana nama un weena raudsija oh-
trai ko jaunu un mihligu no winu staryas pasinoht. Jo
muhsu flaitahs Herbesheimetees it wisas dohmaja ta: Ne-
weens jauns wihreetis no diwdesmitastoneem gadeem un ne-
weens jauns feewetis no diwdesmit gadeem, ja wini it dee-
nas redsahs, newar tschetras nedetas apaksch weena nama jumta
lohpà dshwoht, bes ka winu firds fatarfeschanu dabutu.

Bet apaksch Bander lunga nama jumta nesinaja no firds
fatarfeschanas it neneeka. Wini wareja zaurahm deenahm
lohpà jeb schkirti buht un nesajuta it nebuht kur ihsten firds
atrohnahs. Ta leeta bija til ehromota, jo neweena azu us-
meschona, neweena kusteschanahs, neweens wahrdiasch jeb zita
kahda milestibas parahdischanahs, it neso zitu ne-israhdija ka
tilai tihru mahfas un brahdu un pirmejo agralo meitenes
un schna buhschana winu staryà.

Wisu pirms buhtu us wisadu wihsi asprahtiga Bander
gaspascha ko sa-ohduse — feewahm ir eelsch tahm leetahm
leels ohschanas spehks, kuzsch wihreem pawisam truhst; —
bet wina nesa-ohda neneeka, un palika meeriga. Bander lungs
nebuht nedohmaja, ka tahdas leetas waretu apaksch wina nama
jumta notikt. Winasch pats sawa dshwibas laikà nebija to
few nekad prahta eenehmis, kas ta par tahdu leetu waretu
buht: „mihlestiba“ un waretu bihtees, ka wina meita waretu
traka palikt, tapat ka kahdu jaunu wihreeti wina flaituma
deht waretu mihleht.

Grandi un seedi.

Wahrdohts behrns.

Berlinē atgadijāhs fawads notikums, par furu tureenās awifes tā sino: Preeksch wairaf gadeem kahda atraitne bija tahdā nabadsibā nogrimufe, ka winai ar fawu rohlas-darbu waija-dseja usturu nopelniht preeksch fewim un fawas masas meitinas; bet rohlas-darbs mas pelnas atmēta, tā ka nabaga atraitnei bija lohli gruhāta istikšana. Kahds bagats lungs ar fawu gaspaschu, kam pascheem behrnu nebija, peefohlijahs atraitnei behrnu nopirkt, kas toreis bija gadu wezs, sinams ar likumu atlauschanu, prohti: wini peenemfchoht mineto behrninu par fawu audschu meitu un behrnina mahte dabuhn 1000 dahl-deru ar tahdu norunu, ka wina fawu behrninu nekad nedrihtst apraudsht, nekad to redseht, bet aismirst, ka winai reis behrns bijis. Utraitne, lai gan ar leelahm firds-fahpehm, tomehr fawu behrninu nodewa un winai tas ari nebija janoschelo, jo audschu-wezaki behrninu lohli mihti istureja un tā peenah-jahs to audsinaja.

Behz wairaf gadeem notikahs, ka atraitne mantoja 6000 dahl-deru un tē winai jo stipraka ilgošchanahs radahs pehz fawa behrnina, tā ka wina fawu ilgošchanahs wairs newa-reja pahrguht. Bet audschu wezakee negrib pirktu behrnu at-dohht atpakat, bet lihds schim ir leeguschees mahtei laut ar fawu behrnu fatiltees.

Utraitnei, kas bija zerejuse fawu behrnu atpakat dabuht, ja pirkschanas naudu atdohfchoht, tagad mas preeka no fawa mantojuma.

Redsehs, kahdu spreedumu teefas spreedihs.

Taisus sohgis.

Kahds bagats Arabeetis atachma fawam nabaga kaiminam wina maso ihpaschumu, fazidams, ka tas winam peederohht. Gan nabaga Arabeetim bija dokumenti (leezibas-raksti), kas winu par ihpaschneeku apleezinaja; bet bagatais Arabeetis sinaja par naudu few uspirkt wiltus leezineekus, kas apleezinaja, ka bagatais esohht tas ihpaschneeks. Tā leeta nahza teefas preekschā. Bagatais, lai jo drohschaki waretu fawu prozest win-neht, flepeni aissuhtija sohgin par kukuli 500 dukatus. Abi nahza teefas preekschā. Sohgis nospreeda nabaga Arabeetim taisnibu.

„Man tatschu ir leezineeki,“ bagatais Arabeets eefanzahs, „kas apleezina manu taisnibu; manam pretineekam naw newena!“

„Winam ir 500 leezineeku,“ sohgis atteiza, rahdidams uf teem 500 dukateem, ko bagatais bija par kukuli suhtijis, un tā tad nabaga Arabeetis patureja fawu taisnibu.

Gudri strasdi.

Kahds dahrsneeks pastahsta no strasbeem schahdu atgadijumu: „Man,“ tā dahrsneeks stahsta, „reis dahrsā strahdajohht gadijāhs, ka strasds man peefschreha un wairaf reisu it tuwu apkahrt schreha, it tā ko teikt gribedams, un tad aisschreha prohjam. Behz kahda brihtina atschreha ohtes strasds un tapat ap manu galwu wairaf reisu lidodams, aisschreha prohjam. Es strasdam gahju palat, kur wināsch aisschreha. Un riktigi! leels runzis bija noschdees pee strasdu buhdinas, gri-

bedams few preeksch launaga jaunohs strasdinus is ligsdas is-lohpt. Es runzi sinams aisdinu. Naboga putnini redsedami, ka paschi breefmigo eenaidneeku neschepj aistrenkt, bija pee zil-wefeem palihdsibu meklejuschi un tā tad bija pee manis peefschrejuschi un man ap galwu lidinajuschees.“

Wadohmi.

Nebihstees no ta, kas tewi nemihle, bet bihstees no ta, kas tewi eenihst.

Ja tu gribi netikumus un wainas mekleht, tad tu wari tahs patš pee fewim atrast.

Ja tu weenu, ohtru un treschu reis apnemees un pahrlahp, tad zeturto reis pahrlahp un ne-apnemees.

Eenaidneeku starpā tu draugus ne-atradisi, bet draugu starpā eenaidneekus gan atradisi.

Ja tu gribi feewu prezeht, tad preze mihlestibu un newis mantu.

D. J—bs.

Grandini.

Mihlestiba ir jauka, isplaukufe puke, kuras smarshainds seedinds bitite paslehpjāhs; — ne-aissklar to weeglpahrtigi — ar aukstu rohku, jo tad schpigs dselonš tewi eewainohs.

Mihlestiba ir selts, bet draudsiha ir dimants; abeem ir tahs dahrgakahs wehrtibas; nenizini un neneewa draugu, kad tas ar mihlestibu tew peeketahs, jo tad tu pasaudesi to dahrgalo mantu wirs semes.

Tikums ir swaigne, kuras stari patihkami un jauki spigulo; bet netikums ir tumfchee mahloni, kuri it latru azumirkli war pahrl spigulodamo tikuma swaigni pahrwiltees un to aptumfchoht; tapehz esi mohdrigs un spehzigis, ka netikuma mahloni tewi ne-aissklar, jo tad tu paliksi tumfchs un melns, un wairs neschpidefi.

Stuhla Zahnis.

Wogifteschanahs zaur weschas silumu.

Zil nelaimes ari zaur weschas silumeem war notikt, to peerahda schahds atgadijums. Kahda feewin Wahzija weschu masgadama eewainoja drufzin weenu rohku. Behz tam winai weschu eesilanoht, nahza drufku siluma wahti. Wakarā bija wisa rohla uspampusi un ohtrā deenā schi nabaga feewina nomira. Drihsunā atfauktais ahriste ari nebija warejis lihdsch.

Istkaidrojums.

Kahda meita pehz ilgala laika fateef fawu bruhrganu un to tā usruna:

„Wadst, Zangil! Tagad jaw trihs gadi pagahjuschi, kur tu sohlijees mani prezeht un wehl lihds schim ne-esi apprezejis. Kā lai to isprohtu?“

„Tairam buhschu toreis famelojis,“ Zangis meerigi atbildeja.

Schrekinajums.

(St. Nr. 1: Usbewums.)

Wuika bija wezs 13 gadus.

Athilbedams redaltehs Ernst Plates.